

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godiun «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 8.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoele 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilike pretplatiti, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćene se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti «Uradu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru»

IZLASI SRIJEDOM I SUBOTOM

Zastupnička Kuća.

BEĆ, 5. Otvorena je rasprava o državnom proračunu.

Zastupnik Steinwender kritikuje finansijsko gospodarstvo u zadnjem deceniju. Tuži se na veliku moć usredotočenog kapitala, osobito bančnog kapitala, te se čudi, kako nije bio parlamenat u pravo doba savzan. Prva je dužnost kuće da izgradi državni proračun.

Svenjemački zastupnik Jäger naglašuje sveničku vjernost njemačke države, izražuje se protiv aneksionističkog mira i izjavljuje, da Svenjemački zahtijevaju od austrijske vlade, neka spriječi posljenje Austrije, neka se osigura njemačko posjedno stanje, njemačko vodstvo i upravu u državi, njemački državni jezik, najuze gospodarsko i državopravno priključenje Njemačkoj i poseban položaj Galicije.

Zastupnik barun Hock, spominjava vlasti njen posljednje prema zahtjevu samostalne ugarske vojske. Bečki će liberalni zastupnici glasovati za proračun, budući da vlasta hoće da zastupa cijelokupnost monarhije i štiti njemačku tešku od lugnje nacionalnog gospodarstva.

Zastupnik Laginja govori o prehrabrenim ptilikama u Istri, naglašuje neophodnu potrebu da se priskoci u pomoć, ne će li da nastupe vrlo teške posljedice, te izjavljuje da će Jugoslavenu odbiti proračun, za što se država ogrijesila o jugoslavenskim narodima.

Pošto se izredalo više govornika, rasprava je prekinuta. Naredna sjednica sutra.

BEĆ, 6. Za nastavne predračunske rasprave Njemac Erler obradovao se energičnim rječima ministra predsjednika protiv češke deklaracije; uveravao je o solidarnosti njemačkih zastupnika iz stajerske, Koruške, Kranjske i alpskih zemalja u obrani protiv slavenskih nastojanja, i tražio je da se pri sklapanju mira očuva nerazdjevljnost i jedinstvo Tirola. Ni pedali zemlje ne smije preći u talijanske ruke.

V u k o t i č. Srbin, obrazlagao je negativno stajalište prema predračunu, tužeci se na progonstvo južnih Slavena, i objasnjavao je težnju južnih Slavena za samostalnom državom.

S ch l e g e l, kršćanski socijalac, reče da se divi Czerninovu streljenju u Brest-Litovskome, i mi tražimo mir; ali nećemo da ga dobijemo, ako se zato moraju ruske prilike u nas uvući.

Ministarstvo dalo ostavku.

BEĆ, 7. Zastupnička Kuća nastavlja opću raspravu o predračunu.

U početku sjednice predsjednik Gross izjavljuje, da mu je ministar predsjednik Seidler javio, da je vlast predala Cesaru ostavku. Budući da se sada vlast nalazi u status demissionis, drugo ne ostaje, prema ustavnom običaju, nego da se sjednice Kuće zasad odgode. Naredna će se sjednica sazvati pismom.

U parlamentarnim krugovima se glasa, da je vlastinjost ostavci dala povoda rezolucija poljskoga kluba, koji se izjavio kako protiv prijelaza na posebnu raspravu, tako i protiv dvomjesečnog vremenog predračuna; bilo bi dakle sumnjičivo hoće li predračun dobiti većinu.

LOKIS.

Napisao Prosper Mérimée.

(Nastavak).

V.

Urolo kasno otidom spavati. U mnogijem velikim litvanskijem kućama viđi se veličanstveno sređeno posjeg: lijepe pokutstva, dragocjeni perzijskih sagova, a nema, kao u našoj miloj Njemačkoj, perinā na ponudu za umorenoga gosta. Bio bogat ili siromah, vlastelin ili težak, Slavljanih ti umije prelijepo spavati na daski. Dovgelski đvor je bio iznimkom ovom općem pravilu. U sobi, kamo poveđeće grofa i mene, ne bijaše do dvije sofe popeljene saktijanom. To me nije vele prepalo, jer sam po svojim putovanjima često ležao na crnoj zemlji, i malo se narugah grofu za njegove tužebe, na oskudno izobraženje svojih sunarodnjaka.

Dogje sluga, izuze nas i podaće nam sobne halje i flamine. Grof, svukavši haljinu, prošeta se nekoliko vremena mučić, a učinivši se ispred sofe na kojoj ja ležah, upita me: Što mislite vi o Julci?

— Za mene je jako ljudka.

— Jest, ali je toliko vižlasia!... Čini li Vam se, da joj je zbilja po čudi onaj žutokosi kapetanić?

— Pobočnik?... Što ja mogu znati?

— Budala je... dakle treba da ugođi ženama.

— Ne primam zaključka, gospodine grofe. Hoćete li da Vam istinu kažem? Gospodinci je Iwinskih mnogo više stalo da se omili grofu Szemiothu nego svim pobedičima koliko god ih ima u vojski.

Poštkovi i ništa mi ne odgovori; no mi se učini kao da su mu moje riječi bile doista mile. Još se nekoliko prošeta u muku, pa pogledavši na svoje

Previšnje ručno pismo ministru predsjedniku vit. Seidleru.

Ministarstvo ostaje u službi.
BEĆ, 8. Današnja «Wiener Zeitung» objavljuje ovo previšnje ručno pismo:

Dragi viteze Seidleru!
Vi ste Mi, dogovorno sa ostalim članovima ministarstva i s obzirom na parlamentarnu situaciju, predali molbu da se ukupni kabinet smije povući.

Budući da ja mnogo do toga držim, da ostane u službi ministarstvo, koje uživa Moje potpuno povjerenje i koje se prokušalo u najtežim prilikama, nijesam sklon da udovoljim pričekanoj molbi.

Baden, 7 februara 1918.
Karlo s. r.
Seidler s. r.

Ministar predsjednik vit. Seidler i Jugoslavenski Klub.

BEĆ, 5. Austrijski ministar-predsjednik dr. Seidler pozvao je jučer na konferenciju parlamentarni odbor Jugoslavenskoga kluba. O ovoj konferenciji, koja je bila namijenjena različitim spornim pitanjima, izdali su učesnici proprije, u kojem se vidi, da je konferencija protekla bez pozitivnoga uspjeha, pa stoga Jugoslavenski klub nema uzroka, da promjeni svoje držanje prema ministru-predsjedniku.

Grof Czernin u Berlinu.

BERLIN, 6. Ministar spolašnjih posala grof Czernin je jutros dogovore, što ih je jučer započeo. O podne bio je ministar-gost državog kancelara. U noći Czernin, Kühlmann i praljna povratili se u Brest-Litovsk.

BEĆ, 6. Za boravak ministra spolašnjih posala grofa Czernina u Berlinu raspravljalo se u čestim razgovorima sa njemačkim glavnim ličnostima o svim današnjim političkim i gospodarskim poslovima, naročito o pitanju prehranivanja, te se u svakom obziru konstatovala potpuna suglasnost.

Konferencija u Versaillesu.

Nizozemski listovi javljaju iz Pariza: Konferencija entente u Versaillesu, koja je svršila u subotu, složila se je u tom, da vrhovno ratno vijeće smatra svojim najglavnijim zadatkom nastavak rata i zajedničko vojničko istupanje svih saveznika.

Kako nadalje javljaju pariški listovi, govoriti se u diplomatskim krugovima, da je konferencija entente u Versaillesu zaključila također zajedničku izjavu o ratnim ciljevima. Talijanski je ministar-predsjednik ishodio, da se Trent i Trst smatraju poput Elzas-Lotaringije, jednakopravnim pitanjima.

Program Sjeđinjenih Država.

AMSTERDAM, 5. Prema nekom ovdješnjem listu javlja «Times» iz New-Yorka: «New-York Su-

ure: — Vjere mi, reče, dobro bi bilo da spavamo, jer je kasno.

Uzme svoju pušku i lovački nož što su bili spremili u našu sobu, i zatvorivši ih u ormar, izvadi ključ. — Hoćete li ga Vi hraniš? reče mi predajući mi ga na moje veliko čudo, ja bih ga mogao zaboraviti. Svakako Vi bolje pamite nego ja.

— Najbolji način da ne zaboravite na oružje, rekoh mu, bio bi da ga postavite na onaj sto uz svoju sofу.

— Ne... Evo, kazuju Vam iskreno, nije mi drago hraniti uza se oružja kad spavam... A ovo je razlog kad bijah u grodnanskim husarima, jednoć spavah u sobi s jednim drugom, a male mi puške bježu na stocu uza me. Obnoće me probudi praska. Držao sam malu pušku u ruci; bio sam je ispalio, i zno je prošlo dva palca mimo glavu mojega druge... Nigda se nijesam mogao spomenuti što mi se snijevalo.

Ova me pripovjeđača malo smuti. Nijesam se već bojao da će primiti zrno u glavu; no razgleđajući visoki stas i erkulski pleći svojega druga, žilave mu mišice pokrivene crnim runjama, ne mogoh inače da ne spoznam, da bi me mogao posve lijepe rukama zadaviti, kad bi mu se što zlo snilo. Ipak mu se ne pokazala nipošto nemir; samo postavili svjeće na stolac uz svoju sofу, i stadio čitati katehizam Lawickoga, što bijah sa sobom donio. Grof mi nazva lakot noć, pruži se na sofу, prevrnu se pet šest puta; nasvrhu mi se učini da je zaspao, premda bješe zgučen kao u Oraciju ljubovnik, koji, zatvoren u kovčegu, dotiče glavom grčena koljena:

..... turpi clausus in arca,
Contractum genibus tangas caput...

nu brzojavljaju iz Washingtona, da je vlast Sjedinjenih Država pogledom na vrhovno ratno vijeće u Versaillesu postavila ovaj program: Ujedinjene Države da će, u suslagaju sa vlastima sporazuma, vrhovnom ratnom vijeću potpuno punomoć, da provodi sve važne zaključke, koji se tiču vojničkih operacija na zapadnoj fronti. Ne će biti potrebilo te zaključke prije predložiti raznim vladama. Nekome članu američke vlade naloženo je, da do koji dan ode u Francusku, te da učestvuje u vrhovnom ratnom vijeću. Zastupnici američke vlade pošiće će blizu fronte, da dobiju bolju sliku o udjelu Amerike kod zajedničkih ratnih zadatka.

Tajna o ratnom vijeću u Versaillesu.

LONDON, 6. Donja Kuća. Da Asquithov upit, Bonar Law odgovori, da s obzirom na važne vojnike interese, nije moguće iznositi daljih potaknostenih ili izjave o djelatnosti versailleskog ratnog vijeća. Vrhovni zapovjednik nije se imenovao.

Prilike u Rusiji.

Država i Crkva u Rusiji. Nove odredbe Vijeća pučkih povjerenika.

PETROGRAD, 5. Vijest Agencije. Vijeće pučkih povjerenika odlučilo je, da se više neće izdavati sredstva za uzdržavanje crkava, kapela, za plaćanje sveštenika i vjeroučitelja. Članovi sveštenstva koji će radi toga ostati bez posla, i koji bi željeli da i dalje djeluju, upotrebljavajuće se u komesariju za javno staranje.

Crkveni obredi mogu se, na zajedničku molbu, i dalje držati ali pod uvjetom, da se troškovi za prostorije, što su toj svrsi namijenjene i odnosni inventar, preuzmu na vlastiti račun.

Naredba o slobodi savjeti vjerskih udruženja određuje odjeljenje države od crkve. Uključuju se povlastice što potječu od stanovitih vjeroslovaca.

Svaki vjerski obred uživa potpunu slobodu, ako samo nije na uštrb gragjanskim pravima i javnom redu. Niko ne smije da se kloni svojim gragjanskim dužnostima pozivajući se na svoja vjerska uverenja.

Ukida se vjerska prisega; nju zamjenjuje svečano obećanje.

Vogjenje matica prelazi u ruke civilnih vlasti. Škola se dijeli od crkve; ukida se obavezujućo poučavanje vjere.

Veliki neredi prigodom ispravljanja manastira Aleksandra Nevskoga.

PETROGRAD, 6. Vijest Agencije. Poradi mjera što je preuzeo vijeće pučkih komesara za razvlačenje manastirske zgrade, kapitala i imovine, monaci i sveštenici tjeraju u zadnje vrijeme veliku agitaciju između masa naroda, koja je nekima mjestima dala povodu i tučnjavi.

Povjereništvu za javno staranje objavljuje izvještaj o neredima što su bili blizu manastira Aleksandra Nevskoga, koji između ostalog kaže:

«Dana 26 januara predstavnici komesarstva pogješu u manastir, da odrede što treba i sastave inventar. Ovaj posao osuđuje im je žilav otpor.

Gđekad bi u glas uzdahnuo, ili bi nekako nervozno hropio, što mišlja, da je s nezgodna položaja, u kojem spašava. Može biti da ura progje na taj način. Poček i ja držemati, te sklopivši knjigu, namještah se kako bolje mogah na postelji, kad me, uzbrina čudno kikotanje mojega susjeda-Pogledah na grofa. Oči su mu bile zatvorene, sve mu se titelo freslo, a iz usta napola otvorenenih izbjegle bi riječi jedva izgovorene.

— Baš svježa... baš bijela!... Profesor ne zna što govoriti... Konj ništa ne vrijeđa... Ala je sladak oblik!... — Pa stade gristi na vas mah svoje uzgavlje, i u isto doba tako jasno zarika da se sam probudi.

Ja ostanem ne mičući se na sofi kao da spavam; no ipak sam na nj pazio. Sjede, protri oči, žalosno uzdahnje i ostane nepomičan gotovo uren, zadržavši se, kako mi se je činilo, u misli. Ja utočili bijah jako nemiran, i obećah u sebi sam sebi da više neću nigdje spavati uz gospodina grofa. Ipak na svrhu umor obrva nemir, i, kad u jutro ulijeg u našu sobu, tvrdo smo spaval oba dvojica.

VI.

Poslije doručka vratimo se u Medintiftas. Onđe nadjoh doktora Fröbera na osamli, te mi kazah, kako cijenim da je grof bolestan, da ima strašnijeh sana, da je možebili nočnik (somnambull), i da u takovom stanju može postati pogibeljan.

— Stavio sam se svega toga, reče mi liječnik. Ustroj mu je kao u atleta (rvača), a živci su mu u lijepe ženske. Može biti, da mu je to po majci... Bila je jutros vrški zla... Ja ne vjerujem vele u ono što se pripovijeda o strahama i o že-

manastirskog nastojatelja. Ne mareći za spremnost većog dijela monaha da pomognu komesarama i unatoč mitropolitu pristajanju da napuste zgradu, nastojatelj jednako je sprečavao da se sastavi inventar. Zaradi toga toga povratio se komesar dana 1. veljače u pratnji 12 momaka Crvene Garde i 3 momaka iz Konstante.

Sve što je u interesu mira, naši su učinili, pak se mi ne trebamo bojati, kad bi se razbili pre-govori, a ni posljedica toga. Dogodilo se što mu draga, Dijemačka i Austro-Ugarska mogu mirno čekati na čas da sklope mir sa Ukrajinom.

BERLIN, 5. Različiti listovi upozoruju na dvo-ljenu ulogu, što igra Trockij u Brest-Litovskom i koja se je otkrila poglavito iza govora ukrajinskoga delegata Ljubinskega, pa nazrijevaju u njih ozbilju zapreku za povoljan tijek pregovora u Brest-Litovskom.

Lokal-Anzeiger piše: Istrom kad se gospoda iz Petrograda budu uvjerila, da stvar postaje ozbiljna, i da imade još drugih srestava, da se učini kraj njihovu gospodstvu, prije nego što bi im to bilo milo, oni će saći sa svojih revolucionih oblaka na trijezno tlo, te se podrediti zahtjevima vremena.

Reichstag.

BERLIN, 6. Naredna sjednica Reichstaga biće dana 19 o. m.

Naši Dopisi

Makarska, 31 siječnja.

Na 24. o. m. uručeno je previše odlikovanje presvjetlom i prepoštovanom biskupu Dr. Jurju Cariću njegovom stanu, a pred izaslanimi političke vlasti, općine i kaptola. Namjeravalo se predati presvjetlom biskupu odlikovanje javnim i svečanim njenim, ali se po izričitoj želji odlikovanoga, odustalo od te namjere, te se obavilo ovo uručenje sasvim skromno i smjerno. Jedino je općina ovom prilikom izvjesila zastave. Upravitelj c. k. kotarskog poglavarstva Dr. Zorec predeo je biskupu odlikovanje zgodnjim govorom; Dr. J. Carić genut odgovorio je, ističući blagost uvišenog vladara, i izjavljujući, da podlijeljeno mu odlikovanje smatra odlikovanjem cijelog svećenstva svog po-druga. Kratkim govorom čestitao je biskupu odlikovanje načelnik S. Matulović u ime općine. Zatim presv. Biskup pogosti sve uzvanike. Cedna sveća-nost završi trokratnim «živio» Njegovu Veličanstvu.

DALMATINSKE VIJESTI

Imenovanje.

Ministarstvo trgovine imenovalo je poštanske pristave Vicka Luxio u Dubrovniku i Marina Löwey u Šibeniku, poštanskim pomoćnicima.

Primljeni u političku službu.

Namjesnik dalmatinski primio je u konceptnu vježbu političke administrativne službe u Dalmaciji svršenog pravnika dr. Marka Benzona i odredio da služi na kot. Poglavarstvu u Imotskom.

Boginje.

Večeras će biti prenesene iz Pokrajinske bolnice u Arbanasima u zađarsku općinsku osamnicu one osobe — pet na broju — koje su bolovale od boginja, te se sađa oporavljaju. Bolnica će se sada raskužiti te opet otvoriti. U osamnici još boluje ona Marušićka iz Arbanasa, koja, kako smo već javili, na 30. p. m. bijaše oboljela od boginja. Od osoba koje su tada zatvorene u osamnici, jer bijahu došle u dođir s bolesnicom, nije njeđala oboljela.

Jedan se novi slučaj boginja pojavi u Slivnici, u novigradskoj općini, jedan slučaj u Jesenicama a 3 u Golubiću, u općini obrovačkoj. Oni koji obolješe u Golubiću, svaki umriješe.

Bolest je u ova mjesta prenesena iz onih sela u Lici, gdje se boginja bijahu još otrag više vremena pojave.

Preporučujemo još jednom općinstvu, da ne zanemari cijepanje, to jedino pouzdano i uspješno sredstvo kojim čovjek može da se obrani od ove bolesti. Samo oni koji su zađnjih pet godina bili uspješno ucipljeni mogu činiti s manje da se novo uciplje; svu drugu nek ne danguje, nego nek se dađu odmah ucipljiti.

Sada je uprav stiglo iz Beča novo svježe cje-pivo. U Zađru, u kasarni općinskih stražara, općinski su liječnici na raspolaganju publici od 6 do 7 sati svako poslije pođne, a na Namjesništvu u pro-storijama na prizemlju gdje je c. k. Pokrajinsko nadzorništvo za promet stranaca, jedan će državni liječnik u nedjelju, u poneđeljnik i u utorku, svaki dan od 3 do 5 sati poslije pođne cijepiti besplatno osobe koje se budu prikazati.

Ratna pučka kuhinja.

Pišu nam iz Orebica, 27. januara.
Na 16. o. m. otvoreno je u našem mjestu ratna pučka kuhinja; prava blagođat za ovaj narod, koji je osjetio terete rata kao malo koji drugi na dalmatinskom primorju.

Otvorenju prisustvovao je i kotarski Poglavar iz Korčule gosp. K. Rađimir, čijem se zauzimanju ima zahvaliti, da je u opće došlo do ostvarenja ove humanitarne ustanove; te će mu naš puk vječito blagodaran ostati. Ovom prilikom preporučamo se naklonosti preuz. gosp. Namjesnika za redovitu op-skrbu ove pučke kuhinje potrebitom hranom, jer bi načaće katastrofa amotnog pučanstva bila neizbjegljiva.

Žalostan svršetak bogate dubrovačke biblioteke u Gorici.

Dubrovačka «Prava Crvena Hrvatska» piše: Nakon ulaska vjerolomnih Talijanaca u Goricu spomenuli smo bojazan, da se ne bi stogod dogodilo od bogate knjižnice našeg zasluznog sugragjanina, književnika gosp. Antuna Kaznačića. U času ispra-njenja Gorice, u shvatljivoj hitnji i vrevi, mnogi nijesu imao kađu da ščepi nit i najpotrebitije i najsku-pocjenje svoje stvari.

Gosp. Kaznačić nastanjene je u Gorici od na-zad dva deseta i više godina, gdje je opće poznat i od svakoga poštovanja, a sprovajao je tih i čedan život, kao neumorni mrav radeći u svojoj biblioteći, gdje je sabrao sve mire uspomene svoga Dubrovniku, dubrovačke slavne prošlosti, bogatu knjižnicu knjiga i rukopisih svojih, svoga pok. oca i pok. đedea, starinskih slika, sedam ili osam diploma republike dubrovačke sa mnoštvom medalja od srebra, svih dubrovačkih novina i stranih i ilustriranih, starinsko-ugarskih, spomen-darova i t. d., sve potpuno uregjeno. I sve to, i zlato i srebro i sve ostalo o-stavio je u svom stanu. Njegov je stan izgledao kao

dubrovački muzej. Koliko onđe dživnih i ponosnih dubrovačkih uspomena, skupocjenih i milih starina...! Koliko bi i za našu noviju povijest vrijedili njegovi rukopisni dnevnici, koje od svoje mladosti revno vođi, i sve to što je od nazad preko pedeset godina marljivo sabirao, kao što piša u grijezido sakuplja, i sve to silom ratnih prilika ostade nažalost u Gorici.

Zalošču doznačimo po jednom privatnom pismu,

da je gosp. Kaznačić sve raznesen, pokrađeno,

apljačano; kuća oštećena, a samo još nekoje knjige vide se razbacane po ulici.

Razbojnička četa.

Pišu nam iz Dubrovnika, 2 o. m. Jučer u noći jedna razbojnička četa od 8 ljudi, provalila je u maleno selo Dunave, kod Mrcina u Konavlima, te je optlačkala kuću Pera i Mate, braće Pušić. Odinjeli su im gotovine 5000 kr., pa suhog mesa i raznog odijela znatne vrijednosti. Kad su stanari počeli zvati u pomoć, te oružništvo doletjelo od po-staje Mrcina, odbjegoše strampaticama put Hercegovačke granice. Žandarska je postaja dobila pojačanje a oružnici udario u potjeru za razbojničima po onim planinama

Poštanske vesti.

Ogledi robe i poljski poštanski paketi dopu-šteni su i u saobraćaju s poljskim poštanskim ure-dima 451, 452 i 460.

Porota u Šibeniku. Ille osugjen na smrt.

Pišu nam iz Šibenika 2. o. m.
Na 29, 30 i 31 o. m. bila je rasprava proti Ille Ivanu Franinu iz Kaštel-Staroga, nastanjena u Šibeniku, radi zločina grabežnog i potajnog umorista. Predsjedao je c. k. prizivni savjetnik Ančić, državno odvjetništvo zastupao je c. k. Državni Od-vjetnik D. Ivić, oštećenu stranku Dr. Smolčić, ure-dovni branitelj bio mu je c. k. pokrajinski sa-vjetnik Bašić.

U čin: U noći između 15 i 16 septembra 1917. dok su roditelji bili u Zatonu na trganju, bile su umorene baš na zvierski način dvije nevine djevojčice Marija i Zorka Bujas. Pošto je Marija ostala sama kod kuće, pozvala je na večer rođicu Zorku da s njom spava. Oko 6 sati jutra digla se Marija Bujas, majka Zorkina, te stala da zove svoju kćer Zorku, ali odaživa nije dobivala. Pogleda bolje na kuću te opazi, da je prozor sobe, gde su Zorka i Marija spavale otvoreni, a ispod njega jedna bačva. Ovo je odbrojno pobudilo u njoj neku zlu slutnju, tako da se nije usuglavila da kroz prozor ugje u kuću. Pozove malu Ljubinku Bujas koja se popne na bačvu, a odatle kroz prozor u sobu. Netom je mala Ljubinka povirila u sobu opazi, da Zorka i Marija leže izmrcvarene, isječene, ogrenute u krv sasme izobličene. Pobježe odbah iz sobe i javi što se je dogodilo. Sušeno povjerenje stiglo je odbah na lice mjeseta, našlo je Zorku mrtvu, a Mariju gdje se s dušom bori. Preduzeli su se svu nužnu izvidi, ali zločincu nije bilo traga. Megijum se ušlo u trag i da je Ille pozajmio novaca kod Marije Bujas i da je baš, malo prije umorista, bio u onoj sobi te vidio kako mu Marija vađi iz komu svotu od K 400.— iz jednog omota u kom je bilo nekoliko hiljada kruna. Doznao se nađalje, da je Ille u zadnje vrijeme igrao na hazardne igre izgubio dosta novaca i da je baš u subotu na večer dne 15. rujna 1917. na igri izgubio šav novac što je uza se imao, a ipak da je sutra dan Adolfu Matulji povratio dug od kruna 200.— Bio je istog dana upašen, obavila se kod njega kućna premeta-cina pri kojoj se našlo gotovo novaca kruna 760.— te hiljak, gaće, gačice i košulja zamotane u jednoj vreći a sakrivene u zahodu, ali još mokre. Na toj robi gleđajući pri svijetu opažalo se kao neke tragove opranih mrlja krv. Svij ovi znakovi dali su povoda sumnji da je baš Ille počinile strašnog zločina. Ille je početka tvrdokorno nijekao učin, dok napokon nije se odlučio da ispo-vjeđi istinu. On bi se u 3 sata noći bio popeo na bačvu, ušao kroz prozor u sobu te ubio velikim nožem prvo Zorku pa Mariju Bujas, a zatim užegao svijetu te silom pomoću ramandela i velikog noža rastavio treću lađicu koma u kojoj je znao da su novci i odbio sav novac u iznosu od kruna 4745. Kad je to izvršio pošao kući, svukao robu te ju dobro oprao i pošao spavati.

Kaže, da je to počinio, jer mu trebalo novaca da plati što je izgubio na igri; za to da je uzeo uza se kruna 1700 a sve ostalo što je odbio da je sakri u dimjak od špahera. I tražitelj je u istinu našao u cijevi od špahera Illeine kuhinje sakrivene novac u dva omota i to kruna 290.

Na raspravi optuženi Ille priznao je, da je on počinio grabežno umoristvo, a da nije nikо drugi u istome suđjelovalo, ali u takovom duševnom pore-mjećenju, da u onom času nije sam znao što čini.

Potročnici su jednoglasno potvrdili I. glavno pi-tanje grabežnog umorista iz zasejče, a zanijekali jednoglasno II. dopunjivo pitanje o neodgovor-nosti optuženika, pa je Ille na temelju ovog pravoprijedika bio osuđen na smrtnu kazan.

Slikarski tečaj u Zađru.

Doznajemo, da naša odlična akademika slikarica Zoe pl. Borelli-Vranska namjerava skoro otvoriti u Zađru privredni tečaj za slikanje. Umjetnica je učila u Zagrebu kod Crnića i Csikosa, u Beču kod Tichya i Michaleka, izučila je kralj. akademiju u Rimu sa usavršavanjušim kursem glasovitog slikara Sartoria, uz prvu nagradu, te s uspjehom izlagala u «Salonu» u Parizu, gdje je imala i svoj vlastiti atelier, za tim na izložbama u Londonu, Rimu, Beču, Barceloni, Gangu, Beogradu, Zagrebu, i t. d.

I s naše strane preporučujemo općinstvu ovaj umjetnički tečaj, koji namiruje živo osjećanu potrebu u našem gradu.

Citulja.

Na 1. o. m. umro je u Spljetu, u Samostanu OO. Kapucina na Pojšanu umirovljeni svećenik hvar-ske biskupije don Andrija Perić. Pred više godina nastanio se u Spljetu, da tu provede svoje zađne dane. Skroman, pobrožan, dobar i susretljiv prama svakom bio je iskreno čašćen od svih, koji ga po-znavaju. Doživio je 75. u godinu života. Bog mu dušu upokojio.

Hrvatsko dječačko zabavište u Zađru
priređuje u utorak, 12. o. m., u 6 sati poslije podne u svojoj velikoj dvorani Pokladnu Zabavu, s ovim rasporedom: I. a) Vjenac hrvat. narod. napjeva. Údara tamburaški zbor; b) Na vodi. Razgovor; c)

Brže junaci. Pjeva muški zbor. II. Kažnjena Ljubo-pitnost. Igrakaz u 1 činu. III. Poštanska tajna. Šala u 2 činu. — Ulaznina 50 para; sjedalo napose 50 para. Čist prihod u korist prehrane siromašne djece.

Jedna žena klala te solila mačke i pse za svoje jelo.

Redarstvu je došla prijava, da neka žena koja stanuje kod «Boninova» u Dubrovniku — kako «Prava Crvena Hrvatska» piše — hvata mačke i kućke, te da ih pripravlja za svoje uživanje. I doista redarstvo je u njezinom stanu pronašlo sedam-osam skoro osušenih, razastrihljih koža od mačaka, jednu kožu od kućka i posoljenih bedriča od ovih životinja. Dovedože je u istražni zatvor, a nakon ispi-tanja pustiše je na slobodu. Pređala je c. k. sudu radi kragje ovih životinja. Nije joj toliku nevolju, da je to imala, on kao zidar. Zovu se Fani i Leopold Raba. Rodom su iz Moravske. Naše pučanstvo snevivanjem i tugaljivošću ovo pripovijeda, jer prepo-stavimo sve i da je — nedaj Bože! — zavlađao ne znamo kakav glać, naše čeljade ne bi moglo da što slična niti pomisliti, kamo li da pojeđe! Naš narod teško da bi jeo i žaba iz vođe, što ipak drugovđe toliko hvale, kamo li mačaka i kućaka!

Za Bugarski Crveni Krst.

Za bugarski Crveni Krst doprinio je O. Bone Šarić, župnik K 10. Sa prijašnjim popisima ukupno K 29.997:90.

Elargizione.

Sua Eccellenza il Presidente d'Appello signor Luigi de Benedetti, ha elargito a favore dell'Asilo delle Orfanelle, in occasione dell'anniversario di una grave disgrazia familiare, l'importo di cor. 50.

Il comitato dirigente dell'Asilo, esprime riconoscenze all'eccelso generoso oblatore i più sentiti ringraziamenti.

Crveni Križ — Croce Rossa.

Namještencu računarskog odsjeka c. k. namjesništva u Zađru da počaste uspomenu blagopokojne gosp. Jelene uđ. Gaspara Živkovića K. 26.

Književnost.

«Südslavische Rundschau». Šesti broj sadrži sljedeće članke: Otvoreno pismo Mihajlu Karolyju.

— Mi i hrvatsko narodno pravo. — N. Bartulović:

Ivo Vojnović (Imperatrix). — Otto Koenig: O za-

grbačkom narodnom pozorištu i njegovoj publici.

— Iz jugoslavenskih zemalja. — Pangermani i mir.

— Glosse. Iz jugoslavenske kulture. — Uredništvo

i uprava: Zagreb, Đordićeva ul. 11. Godišnja pret-

plata K 26.

«Savelemenik». Izišao je prvi broj mjesne časopisa.

Društvo hrv. književnika za 1918 sa ovim sadržajem:

Jadranska Banka

PODRUŽNICE: Beč I. Tegethoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split,
Šibenik i Zadar.

VIII. EMISIJA.

Izvanredna glavna skupština dioničara Jadranske Banke, koja se je obdržavala dne 20. januara t. g. zaključila je povišenje dioničke glavnice od K 12,000.000--, na K 20,000.000--, te je ovlastila upravno vijeće, da ovo povišenje provede.

Na temelju ovog ovlaštenja zaključilo je potpisano upravno vijeće, da izda u jedan put

20.000 dionica po K 400 nom. vrijednosti

dižući time dioničku glavnici za K 8,000.000-- na ukupno K 20,000.000-- uz slijedeće uvjete:

1. Dionice VIII. emisije sudjeluju na uspjehu društva sa istim pravima i dužnostima kao i stare dionice, počevši od 1. januara 1918.

2. Pravo opcije pripada posjednicima starih dionica, koji za tri stare dionice mogu dobiti dvije nove uz prvenstveni tečaj od K 500-. Dioničari, koji žele da izvrše opcionsko pravo, treba da polože plaštive dionica jednomu od zvaničnih mjeseta za primanje subskripcije.

3. Neoptirane dionice ostat će na raspolaganje dioničara i ostalih subskribenata uz tečaj od K 600-.

4. Predbilježba i uplata dionica u cijelosti mora uslijediti između 1. februara i 1. marta tek. god., u kojem roku treba da se takogjer izvrši pravo opcije.

5. Upravnom vijeću pristoji pravo reparticije neoptiranih dionica, ali će uzeti obzir na dosadanje dioničare, koji su izvršili pravo opcije i predbilježili daljnje dionice.

6. U slučaju, da prigodom reparticije bude potpisatelju dodijeljeno manje dionica, nego li je predbilježio, povratit će mu se uplaćeni višak.

7. Dobitak na tečaju novih dionica pripast će - po odbitku svih troškova i pristojbina - pričuvnoj zakladi Jadranske Banke.

8. Subskripcije primaju:

a) Jadranska Banka u Trstu i njezine podružnice u Beču (I. Tegethoffstrasse 7-9), Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku i Zadru, te slijedeći zavodi:

b) Banka i Štediona za Primorje na Sušaku i njezine podružnice u Bakru i na Rijeci,

c) Hrvatska Centralna Banka za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu i njezine podružnice u Mostaru i D. Tuzli,

d) Prva Hrvatska štedionica u Zagrebu i njezine podružnice u Bjelovaru, Brodu na S., Crikvenici, Delnicama, Djakovu, Karlovcu, Kraljevici, Novom Vinodolskom, Osijeku, Požegi, Rijeci, Senju, Sisku, Sv. Ivanu Zel., Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovcima, Virovitici, Vukovaru i Zemunu,

e) Srpska Banka u Mostaru,

f) Živnostenska banka podružnica u Beču.

Upravno vijeće

JADRANSKE BANKE.

Subskribirati može se i pismeno, te Jadranska Banka na zahtjev interesenata odašilje položnice austrijske, ugarske ili bosansko-hercegovačke poštanske štedionice, da se ovima uzmogne obaviti uplata bez ikakvih troškova po subskribente.

